

АГОП МЕЛКОНЯН
АПОЛОГИЯ НА НОМО
COSMICUS

chitanka.info

Научно фантастичната литература винаги носи ембриона на мечтата и най-често — на космическата мечта. Неуморимият порив към звездите е онова, което най-рязко я отличава от останалите литературни типове. И макар равенството „Научна фантастика — художествена литература за космическия човек“ да не е правомерно, до известна степен е основателно, защото човекът свързва своето бъдеще с необятния Космос, с овладяването на Галактиката, с дългоочакваната среща с другопланетни братя по разум.

Космическото пътешествие винаги е било и ще остане територия на фантастиката. И все пак малко са книгите, в които Космосът е не само фон или декор, върху който се проектират сегашни човешки отношения, а естествена среда за изява на волята и разумната мощ на човека от следващите векове. До такава „висша мирогледна точка“ (К. Циолковски) успяват да достигнат само най-талантливите писатели-фантасти — Иван Ефремов, братя Стругацки, Станислав Лем, Артър Кларк, Айзък Азимов. В техните книги Космосът е не само удобен прием да се впръска в повествованието аромат на бъдеще; дълбоко осъзнали, че сме деца на Вселената, те търсят очертанията на малкия разумен земен човек върху великата загадка, наречена Космос. Защото отмина времето, когато небето беше само поетичен копнеж. Човекът е продукт на космическите сили; Земята ни скри от тях, за да ни запази и доразвие. И сега ние — много по-могъщи и по-дръзки — ще се върнем при своето начало, за да се слеем с него. Животът на Вселената ще стане наш живот, нейното бъдеще — наша съдба.

Космизираното обществено съзнание търси храна за въображението си в научната фантастика. Когато полетът до далечните светове е невъзможен, а поривът — жив, мисълта се извисява на крилете на мечтата; фантазията сътворява правдоподобни светове, населява я с правдоподобни човеци и им вдъхва живот, за да заживеят досущ като реални. И така се появяват нови реалности — несъществуващи и несъществуващи, но живи и логични, привлекателни и завършени. Такъв е и светът, сътворен от Сергей Павлов в „Лунна дъга“ — измислен от началото до края, игра на щедро въображение, свят-мечта.

Колкото и дълбоко да проникне в бъдещите столетия, писателят на фантастични произведения винаги размотава подире си спасителната нишка на Ариадна, по която може да се върне в

настоящето, във века с пореден номер 20; макар невидима, нишката е здрава и гарантира връзката със съвременето ни. Сергей Павлов не иска да се съобразява с тази мярка за сигурност — в бъдещето той се чувства удобно. Той почти не се извърща назад, не тъгува за миналото (сиреч за своето време); той живее Там и Тогава — в света на космическото бъдеще и с хората на това бъдеще. Бих нарекъл този роман „репортаж от бъдещето“ — толкова зрим, пълнокръвен и емоционален може да бъде преживеният блян.

Павлов е от новото поколение съветски фантасти и може би най-изявеният от „сибирската вълна“. Всъщност „сибирска вълна“ е по-скоро географско, отколкото литературно понятие; става дума за солидна група млади автори, свързани с Далечния Север, за хора с богати биографии — лекари, инженери, учени, строители, които почти масово навлязоха в научната фантастика. Всеки от тях има своя творческа физиономия, но като цяло те определят до голяма степен физиономията на цялата съветска фантастика през последното десетилетие.

По професия Сергей Павлов е инженер-геофизик. Работил е в различни райони на СССР, последните му години са свързани със Сибир. Може би отгук идва нескритият му афинитет към пътешествията и приключенията. Дебютира с романа „Океанавти“ и бързо става популярен. Завършва Висшите литературни курсове. Автор е на няколко книги, но безспорно най-добра сред тях е „Лунна дъга“ — един амбициозен космически епос.

Да, амбициозен. Заедно с излязлата наскоро втора част (която веднага бе включена в плановете на библиотека „Галактика“) романът „Лунна дъга“ очевидно има претенциите да стане едно от най-мощните произведения в съветската фантастика. И космически епос — защото наистина носи всички белези на епоса.

Трудно е да се обхване целият букет от идеи и хрумвания на автора. Макар да използва сравнително малко на брой герои, Сергей Павлов дотолкова е наситил тяхното битие със събития, че читателят буквално е принуден да съпреживява едно безначално и безкрайно приключение; събития, които са напълно допустими, и приключение което е напълно възможно.

Това, разбира се, е на повърхността. Под нея лежи възгледът на автора за отговорността на човека на бъдещето пред себеподобните и

пред Космоса. Както в повечето произведения с космическа проблематика, Сергей Павлов се опитва да изкове един нов „космически морал“ — цялостна концепция за правата и задълженията на богоравния човек, за отговорността на разума пред космическите тайни и стихии.

Тази концепция заслужава да бъде коментирана. Нека обаче не забравяме, че томчето, което държите в ръцете си, е само първата част. Затова ще оставим коментарите за по-нататък.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.